

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ύμηττου 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 01-7224123 FAX 01-7223584

(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Αριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/1285

Έν Καισαριανῇ τῇ 21ῃ Νοεμβρίου 2005

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 54η

Πρὸς τοὺς Πανοσιολογιωτάτους καὶ Αἰδεσιμωτάτους Πρεσβυτέρους,
τὸν Ἱεροκλήρυκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τοὺς Εὐλαβεστάτους Διακόνους
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,
χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

Ἐφ' ὅσον εἰσῆλθομεν εἰς τὴν περίοδον τῆς Τεσσαρακοστῆς τῶν Χριστουγέννων προευτρεπίζοντες τὶς ψυχές μας καὶ τῶν πιστῶν γιὰ νὰ ὑποδεχθῶμεν τὸν Σαρκωθέντα Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστόν, ἐπιβάλλεται νὰ χαράξωμεν τοὺς ἄξονες τῆς πνευματικῆς διακονίας μας κατ' αὐτήν.

Ὑπομιμνήσκομεν ὅσα διὰ προηγουμένων Ἐγκυκλίων μας ἔχομεν σημειώσει κατὰ τὸ παρελθόν:

α) τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 10/(Φ.1/3/764) 14.12.2000.

β) τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 19/(Φ.1/3/952) 10.12.2001.

γ) τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 25/(Φ.1/3/1063)29.11.2002.

δ) τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 32/(Φ.1/3/1065)19.11.2003.

ε) τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 43/(Φ.1/3/1402)1.12.2004.

Ἐπαναλαμβάνομεν πρὸς διευκόλυνσίν σας ἑνιες ὁδηγίες, διὰ νὰ ἔχετε αὐτὲς πρὸ ὀφθαλμῶν κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς διακονίας σας αὐτὴν τὴν περίοδον.

1. Ποιμαντικές.

α'. Ἐνδείκνυται ὅπως ὀργανώσετε τὴν θείαν λατρείαν μὲ ἐπιμέλειαν καὶ θεῖον ζῆλον. Οἱ ἐορτὲς τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας βιοῦνται ἐντὸς τῆς θείας λατρείας μὲ τὴν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κατὰ τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ «*Τυπικοῦ*» τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας.

β'. Συγχρόνως μὲ τὴν προσευχὴν ὀφείλομεν νὰ φροντίσωμεν νὰ διδάξωμεν τοὺς πιστοὺς, νὰ βοηθήσωμεν αὐτοὺς νὰ ἐορτάσουν Χριστοῦγεννα μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Μὲ ὑπομονὴν, καρτερίαν καὶ ζῆλον πρέπει νὰ διδάξετε τοὺς πιστοὺς νὰ κατανοήσουν τὰ ὑψηλότερα νοήματα τῶν ἐορτῶν καὶ νὰ ἀποκτήσουν ἐμπειρίαν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὶς καρδιές καὶ εἰς τὴν ζωὴν αὐτῶν.

Θὰ διευκολυνθῇτε, ἐὰν ὀργανώσετε διαλέξεις ἀπὸ εἰδικοὺς ὁμιλητὲς ἢ ἔκθεσιν χριστουγεννιάτικου βιβλίου καὶ ἀναλάβετε διάφορες ἐποικοδομητικὲς καὶ διδακτικὰς πρωτοβουλίες.

Βοηθήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ βιώσουν τὸ γεγονὸς τῆς Ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ. Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι σήμερον ἐορτάζουν Χριστοῦγεννα χωρὶς Χριστόν. Συνδέσατέ τους μὲ τὸν Κύριον, ἐξηγήσατε εἰς αὐτοὺς τὸ γεγονὸς τῆς σωτηρίας. Ἐμβαθύνετε εἰς τὰ νοήματα τῶν ὕμνων, τῶν ἀναγνωσμάτων. Μὴν τοὺς ἀφήνετε γυμνοὺς, πεινασμένους καὶ διψασμένους πνευματικῶς. Ὅταν γευθοῦν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ αἰσθανθοῦν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ, θὰ ἐνισχυθοῦν εἰς τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα αὐτῶν καὶ θὰ γίνουν κήρυκες τῆς Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ Πατρός.

γ'. Δεχθῇτε τὴν ἐξομολόγησιν τῶν πιστῶν. Διδάξατε αὐτοὺς νὰ μὴν ἀποφεύγουν νὰ ἐξομολογοῦνται. Δὲν εἶναι αὐτονόητα ὅλα αὐτά, ὅτι δηλαδὴ οἱ χριστιανοὶ γνωρίζουν τὸν τρόπον τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος. Ἐσεῖς ἐνθυμεῖσθε πότε ἦταν ἡ τελευταία φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναφερθήκατε εἰς τὸ θέμα αὐτό; Παρακινήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ

ἐξομολογηθῶν. Εὐεργετεῖτε αὐτούς. Μὴν τοὺς ἐγκαταλείπητε εἰς τὴν ἄγνοιαν, εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν πνευματικὴν αἰχμαλωσίαν.

δ'. Προετοιμάσατε τοὺς ἐνορίτες σας ἐγκαίρως διὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, ὥστε νὰ προσέλθουν «μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης».

Κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων κοινωνοῦν χιλιάδες ἄνθρωποι, ἄνευ τάξεως. Ἔρχονται, κοινωνοῦν καὶ φεύγουν. Πῶς θὰ διδάξωμεν ὅλους αὐτούς, οἱ ὅποιοι οὔτε ἔχουν ἐξομολογηθεῖ, οὔτε εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν μετέχουν, ἀλλ' ἔρχονται βιαστικῶς, κοινωνοῦν καὶ ἀπέρχονται πάλιν βιαστικῶς;

Ἄν διδάξετε τοὺς πιστοὺς τὰ δέοντα, θὰ μετριασθῇ τὸ κακόν.

ε'. Ἰδιαιτέρα μέριμνα χρειάζεται ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν αὐτὴν τὴν περίοδον. Ἀποφύγετε, εἰ δυνατόν, τὸν συνεκκλησιασμόν πολλῶν Σχολείων. Φροντίσατε κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν νὰ ἔχετε καλὸν ἱεροφάλτην καὶ θέρμανσιν. Ὁμιλήσατε ἐπικαίρως εἰς τὰ παιδιά. Διανείματε φυλλάδια.

Συνεργασθῇτε μὲ τοὺς Διευθυντὲς τῶν Σχολείων καὶ τοὺς Συλλόγους τῶν Διδασκόντων τῆς ἐνορίας σας καὶ καταρτίσατε τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν. Πρέπει νὰ ἐξηγήσετε, ὅτι τὴν τελευταίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν διακόπτονται τὰ μαθήματα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκκλησιασθῶν χιλιάδες παιδιά καὶ διαφορετικῶν ἡλικιῶν.

Μὲ ἓναν καλὸν προγραμματισμόν ὁ ἐκκλησιασμός τῶν μαθητῶν τῆς Ἐνορίας δὲν θὰ χάσῃ τὴν ἱερότητά του καὶ θὰ ἀποβῇ εἰς πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν νέων.

Προνοήσατε καὶ ἐπικοινωνήσατε μὲ τοὺς Διευθυντὲς τῶν Σχολείων, ὥστε νὰ ἐνημερώσετε αὐτοὺς διὰ τὸ Πρόγραμμα τῆς θείας λατρείας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαιτέρως ὅτι τὴν Παρασκευὴ 23.12.-2005 δὲν τελεῖται Θεία Λειτουργία. Δι' αὐτὸ ἐὰν προγραμματίζουν νὰ μεταλάβουν τὰ παιδιά τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων πρέπει νὰ ἐκκλησιασθῶν μίαν τῶν προηγουμένων ἡμερῶν.

2. Τελετουργικὲς.

α'. Ἡ θεία λατρεία εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας, κατέχει κεντρικὴν θέσιν. Εἰς αὐτὴν βιώνεται τὸ κλῆμα τῶν ἐορτῶν καὶ ὁ πι-

στὸς οἰκοδομεῖται διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἀρκεῖ ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι ἄψογοι. Καὶ οἱ παράγοντες αὐτοὶ εἶναι: 1) Ὁ λειτουργὸς Ἱερεὺς, 2) ὁ ἱεροφάλης καὶ 3) ὁ λαός.

Ἡ θεία λατρεία μας ἔχει ὠρισμένους κανόνες, οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ τηροῦνται. Εἶναι μεγίστη τέχνη τὸ νὰ δύναται κάποιος νὰ συμπεριφέρεται εἰς τὴν θείαν λατρείαν μὲ τὸ μέτρον τῆς διακρίσεως, συνδυάζοντας τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν λιτότητα.

Τελέσατε τὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες μὲ προσοχήν, ἱεροπρέπειαν καὶ κατάνυξιν. Ἡ θεία Λατρεία εὐφραίνει καὶ τρέφει τοὺς πιστούς.

β'. Φροντίσατε, ἰδίως οἱ νεώτεροι, νὰ μελετήσετε τὶς τυπικὲς διατάξεις τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Περιλαμβάνονται εἰς τὸ «*Τυπικόν*», ἀλλὰ καὶ τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας, τὰ «*Δίπτυχα*». Ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων συμπύπτει ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ἐπέρχονται τελετουργικὲς μεταβολὲς τὶς ὁποῖες προβλέπει τὸ «*Τυπικόν*».

γ'. Ἡ εὐπρέπεια καὶ καθαριότης εἰς ὅλους τοὺς χώρους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶναι ἀπαραίτητος, κυρίως ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Ὁρισμένοι ἀπὸ σᾶς εἴσθε ὑποδείγματα εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον. Παρακαλῶ καὶ προτρέπω ὅσους εἶναι ἀμελεῖς καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν τάξιν εἰς τοὺς ἱεροὺς χώρους, νὰ διορθωθοῦν. Παρατηρῶ ἀκόμη κάποια ἄγια Βήματα, τὸ ὁποῖα ὁμοιάζουν μὲ ἀποθηκευτικοὺς χώρους. Ἡ ἀμέλεια εἶναι ἁμαρτία. Καθαρίσατε τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν, ἀλλάξατε τὰ καλύμματα. Ἐπάνω εἰς τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν νὰ ὑπάρχουν μόνον τὰ ἀπαραίτητα, ὅχι περιττά. Ἀφαιρέσατε τὰ πλαστικὰ ἄνθη. Καθαρίσατε τὸ δάπεδον, τὴν Ἀγίαν Πρόθεσιν, βάλετε τάξιν εἰς τὰ ἐρμάρια, εἰς τὰ ἄμφιά σας, εἰς τὰ βιβλία, εἰς τὰ ἱερὰ σκεύη. Γυαλίσατε τὰ ἐξαπτέρυγα, τὰ κηροπήγια, πλύνετε τὰ μάκτρα τῆς θείας κοινωνίας, προμηθευθῆτε καινούργιον ἀντιμήνσιον. Ἡ νοικοκυροσύνη εἶναι ὑποχρέωσις ὅλων μας. Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἀπαιτῶ νὰ εἶναι εὐπρεπής.

Εἰς τὸν Νεωκόρον δώσατε ὁδηγίης διὰ τὸν ἄψογον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καθαρισμὸν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

δ'. Δώσατε καὶ τὶς κατάλληλες ὁδηγίης εἰς τοὺς ἱεροφάλτες σας, διὰ νὰ φάλλουν καλῶς, νὰ διαβάζουν ἡρέμως, καὶ μὲ νόημα, νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ ἄψογοι.

Οἱ Ψάλτες νὰ μὴ κάνουν λαρυγγισμούς, νὰ μὴν φάλλουν μὲ ἰδικόν τους τρόπον, νὰ μὴ δημιουργοῦν σύγχυσιν. Ὁ καλὸς Ἱεροφάλης εἶναι ἓνας πολύτιμος βοηθὸς καὶ συμπαραστάτης τοῦ Ἱερέως.

ε'. Παραλλήλως ἐνημερώσατε καὶ τοὺς Ἐπιτρόπους σας διὰ τὰ καθήκοντά τους. Πῶς νὰ ἴστανται, πῶς νὰ διευκολύνουν τοὺς πιστοὺς, χωρὶς φωνές καὶ ἀπρεπεῖς κινήσεις. Τονίσατέ τους, ὅτι πρέπει νὰ δίδουν τὸ σύνθημα τῆς τάξεως καὶ ὄχι τῆς ἀταξίας.

Ἡ τήρησις τῆς τάξεως ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κατὰ τὶς ἡμέρες τῶν μεγάλων ἑορτῶν, εἶναι καθήκον τῶν Ἐπιτρόπων, πρὸς τοὺς ὁποίους δέον, ὅπως παράσχετε τὶς ἀπαραίτητες ὁδηγίες. Πολὺ σημαντικὸν εἶναι νὰ κρατῇται ὁ χώρος τοῦ Σολέα, ὅπου ὑπάρχει, ἐλεύθερος, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ ἀταξία κατὰ τὴν θείαν κοινωνίαν καὶ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου. Πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἐγκαίρως νὰ ὑπάρχουν τρία πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ φυλάσσουν πρὸ τῆς θείας κοινωνίας τὶς τρεῖς θύρες τοῦ Σολέα κλειστές. Ἐνίοτε ὑπάρχει μεγάλη κοσμοσυρροή καὶ ἐξ ἀνάγκης οἱ ἐκκλησιαζόμενοι προωθοῦνται καὶ πρὸς τὸν Σολέα. Εἶναι λύσις ἀνάγκης ἐπιβαλλομένη ἐκ τῶν περιστάσεων.

στ'. Φροντίσατε νὰ ἐξασφαλίσετε παιδιὰ διὰ τὸ ἅγιον Βῆμα. Καλλιεργήσατε αὐτά, ὥστε νὰ μὴν ἀτακτοῦν, νὰ μὴν ἀσεβοῦν, ἀλλὰ μὲ φόβον Θεοῦ νὰ ὑπηρετοῦν. Διδάξατε αὐτὰ πῶς πρέπει νὰ συμπεριφέρονται, πότε νὰ κάθωνται καὶ πότε νὰ εἶναι ὄρθια. Συστήσατε εἰς αὐτὰ νὰ μὴν ὁμιλοῦν καὶ νὰ μὴν θόρυβοῦν. Ἄν τοὺς δείξετε τὸν τρόπον, θὰ ἀκολουθήσουν αὐτόν.

ζ'. Ὄταν συγκεντρώνονται πολλοὶ πιστοὶ εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, δημιουργεῖται ἀταξία. Ἐπιβάλετε τὴν τάξιν καὶ μὴν ἀνέχεσθε τοὺς θορύβους κατὰ τὴν ὥραν τῆς θείας λατρείας. Ἐσεῖς πρέπει νὰ δίδετε τὸ σύνθημα τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Πολλοὶ ἱερεῖς πηγαινοέρχονται, ἄνευ λόγου, εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, περνῶντας μάλιστα ἔμπροσθεν τῆς Ἀγίας Τραπέζης. Εἶναι ἀσέβεια. Ἄν δὲν ὑπάρχῃ ἀνάγκη, μὴ μετακινῆσθε ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Σταθῆτε εἰς ἓνα μέρος δίδοντες καὶ εἰς τὰ παιδιὰ καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τὸ καλὸ παράδειγμα. Ὄταν παρίσταται ἀνάγκη μετακινήσεως, μὴν τρέχετε. Ὁ Ἱερεὺς βαδίζει ἀργὰ καὶ προσεκτικά, δὲν ἀνεβαίνει δύο-δύο τὶς βαθμίδες, δὲν τρέχει ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

η'. Οἱ πολυέλαιοι καὶ τὰ λοιπὰ φωτιστικὰ πρέπει νὰ ἔχουν ὅλα τὰ φῶτα αὐτῶν. Ὄπου οἱ λαμπτήρες εἶναι καμμένοι πρέπει νὰ ἀντικατασταθοῦν. Καθαρίσατε τοὺς πολυελαίους. Ἄν εἶναι ὑάλινοι, πλύνετε αὐτούς. Πρέπει νὰ ἀστράπτουν. Ἄν εἶναι μπρούντζινοι, γυαλίσατε αὐτούς. Καλέσατε συνεργεῖα γυναικῶν διὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν. Δὲν θὰ

σᾶς ἀρνηθοῦν. Ἡ πρεσβυτέρα πρώτη καὶ μετὰ οἱ ἄλλες γυναῖκες. Τὸ ἴδιο καὶ τὰ κανδήλια τοῦ τέμπλου. Πρέπει νὰ λάμπουν καὶ αὐτά. Καὶ νὰ καῖνε μέ λάδι. Ἀπαγορεύομεν νὰ ὑπάρχουν κανδήλια τοῦ τέμπλου μὲ ἠλεκτρικὰ λαμπιόνια.

η'. Οἱ μικροφωνικὲς καὶ μεγαφωνικὲς συσκευὲς ἐξυπηρετοῦν, ἀλλὰ συγχρόνως εἶναι καὶ μεγάλη πληγὴ. Τὰ μεγάφωνα τσιρίζουν ἐνίοτε ἢ δὲν ἐκπέμπουν καθαρὰν φωνήν, ἰδίως ἐὰν εἶναι μηχανήματα παλαιά. Καλύτερα νὰ μὴν ὑπάρχουν. Τὰ μεγάφωνα τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου δὲν εἶναι κόρνες, ὅπως οἱ ἔξω. Ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ὁ ἦχος πρέπει νὰ εἶναι ἀπαλός, γλυκὺς καὶ ὄχι ἐκκωφαντικός. Ρυθμίσατε τὴν ἔντασιν διὰ τῶν καταλλήλων ὀργάνων καὶ μὴν ἐπιτρέπετε εἰς τὸν οἶον-δήποτε νὰ χειρίζεται αὐτά. Κάποιοι Ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἰσχνὴν φωνὴν συνηθίζουν νὰ βάζουν τὸ μικρόφωνον τῆς Ἀγίας Τραπεζῆς εἰς τὸ στόμα αὐτῶν. Οὕτως ὅμως ἐνοχλοῦν τοὺς ἐκκλησιαζομένους, διότι ἡ φωνὴ μεγενθύνεται καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι φρικτόν. Μὴν τοποθετῆτε τὸ μικρόφωνον εἰς τὰ χεῖλη σας, οὔτε νὰ ἀνοίγετε τὴν ἔντασιν εἰς τέλος. Ἐνοχλεῖτε ἔστω καὶ ἐὰν δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεσθε. Τὸ μικρόφωνον πρέπει νὰ εὐρίσκεται εἰς μίαν λογικὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ στόμα. Ἐπίσης τὰ ἐξωτερικὰ μεγάφωνα εἶναι διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν αὐτούς, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναόν. Δὲν ἔχει νόημα νὰ εἶναι ἀνοιχτά, ὅταν ὅλοι οἱ πιστοὶ εἶναι ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Θέλετε νὰ δυσανασχετοῦν εἰς βάρος σας αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἐνοχλοῦνται;

3. Ἀγιαστικὲς.

α'. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν θὰ τελέσετε ἀσφαλῶς διάφορες ἀγιαστικὲς πράξεις (ἀγιασμόν, εὐχέλαιον, κ. λπ.) εἴτε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας εἴτε εἰς τὸν Ἱερὸν Ναόν. Κατ' ἀρχὴν θέλω νὰ προτρέψω νὰ τελέσετε τὸ ἅγιον Εὐχέλαιον τὶς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ νὰ ἐθίσετε τὸν Λαόν μας νὰ ἀποζητεῖ τὴν χάριν τοῦ θεραπευτικοῦ τούτου ἁγίου Μυστηρίου καὶ ταυτοχρόνως καὶ συγχωρητικοῦ. Τὶς πράξεις αὐτὲς πρέπει νὰ τελῆτε μὲ εὐλάβειαν, ἄνευ βιασύνης καὶ παραλείψεως τῶν εὐχῶν. Ἐπωφεληθῆτε τῆς δυνατότητος νὰ εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας, διὰ νὰ συζητήσετε μετ' αὐτῶν τὰ πνευματικὰ προβλήματα αὐτῶν, ἐνισχύσατε αὐτοὺς νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Θεόν, προτρέψατε αὐτοὺς νὰ ἐκκλησιάζωνται τα-

κτικῶς, δείξατε ἐνδιαφέρον δι' αὐτοὺς καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν. Μιλήσα-
τε εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν Χριστόν, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Μὴν περιορίζεσθε
μόνον εἰς τὴν τέλεσιν τῶν Μυστηρίων. Κάθε λόγος σας νὰ εἶναι πνευ-
ματικός, ν' ἀποφεύγετε τὶς πολιτικολογίες, τὰ ἀστεῖα, τοὺς χαριεντι-
σμούς. Νὰ εἴσθε σοβαροί, ὅταν εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνορι-
τῶν σας. Πολλοὶ κληρικοὶ ἀπρόσεκτοι εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἐπλήρω-
σαν ἀκριβὰ τὴν ἔλλειψιν συνέσεως, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν.

β'. Νὰ ἐπιδιώκετε νὰ εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν
σας εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν. Μία τοιαύτη εἶναι ὁ ἀγιασμός τῶν οἴκων
τὴν παραμονὴν τῶν Φώτων. Κάποιοι διστάζουν ἢ ἀμελοῦν ἢ τὸ χει-
ρότερον, θεωροῦν πῶς αὐτὴ ἢ ἐπίσκεψις δὲν εἶναι ἀξιοπρεπής. Πρό-
κειται περὶ λανθασμένης ἐκτιμήσεως. Οἱ νεώτεροι ἰδίως κληρικοὶ θὰ
διδαχθοῦν πολλὰ ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις αὐτές. Θὰ ἰδῇτε πῶς ζοῦν οἱ
ἄνθρωποι. Θὰ συναντήσετε τὴν κρυφὴν πτωχείαν. Θὰ εἰσέλθετε καὶ
εἰς τοὺς οἴκους τῶν πλουσίων. Θὰ ἰδῇτε τὴν ματαιοδοξίαν. Θὰ ἐκτι-
μήσετε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ μόχθου. Φρονῶ, ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ κα-
λὸν αὐτὸ ἔθιμον. Μὴ τὸ παραμελῇτε.

4. Φιλανθρωπία.

Ὁ Κύριος μᾶς ἐκάλεσεν νὰ ἀνοίξωμεν τὴν καρδίαν μας καὶ τὴν
ζωὴν μας διὰ νὰ εἰσέλθῃ «ὁ πλησίον», ὁ ὁποῖος, ἴσως εἶναι καὶ ὁ ἐχ-
θρός μας. Μᾶς ἐκάλεσεν νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσιν, τὴν ἀ-
διαφορίαν καὶ τὴν ἐγωιστικὴν αὐτάρκειαν. Δι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀποστο-
λικὴν ἐποχὴν διαπιστώνομεν, ὅτι πίστις καὶ φιλανθρωπία, προσευχὴ
καὶ φιλανθρωπία, ἦσαν ἀρρήκτως συνδεδεμένα.

Ἀναγιγνώσκομεν εἰς τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων:

«Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ
κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Ἐγένετο δὲ
πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλὰ τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων
ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα
κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον
αὐτὰ πᾶσι καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρ-
τεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, με-
τελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες
τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσ-
ετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ» (Πράξ. β' 42-47).

Πάντοτε, ἐξαιρετικῶς ὅμως αὐτὲς τὶς ἡμέρες, οἱ ἀδελφοί μας πρέπει νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν στοργήν, τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν ἀγάπην τῆς Ἐνορίας, τῆς Ἐκκλησίας. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον διοργανώνομεν τὸν «ΕΡΑΝΟΝ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ», διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν πόρους, τοὺς ὁποίους ἐν συνεχείᾳ θὰ διαθέσωμεν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἀδελφούς.

Ἦδη μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Φ.1/4/1249/15.11.2005 Ἐγκύκλιον Σημείωμά μας ἔχομεν δώσει τὶς σχετικὰς ὁδηγίες διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ «ΕΡΑΝΟΥ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ».

Διοργανώσατε δωροεκθέσεις, γλυκοεκθέσεις καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ «Ἐνοριακοῦ Ταμεῖου Φιλανθρωπίας».

Ἐπίσης ἀπὸ τὶς Ἐνορίες θὰ διανεμηθοῦν αὐτὴν τὴν περίοδον δέματα μὲ τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη. Τὰ «Ἐνοριακὰ Ταμεῖα Φιλανθρωπίας» ὑποχρεοῦνται νὰ προετοιμάσουν αὐτὰ τὰ δέματα.

Παραλλήλως ὁργανώσατε ἐπισκέψεις τῶν ἐνοριτῶν σας εἰς Ἰδρύματα καὶ ἐνθαρρύνετε αὐτοὺς νὰ προσφέρουν μὲ χριστιανικὴν ἀγάπην χρήματα, τρόφιμα, ἐνδύματα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι κοινωνία προσώπων μὲ κοινὴν πίστιν, συνδεομένων μὲ ἀγάπη.

Διὰ τοὺς πιστοὺς ἡ φιλανθρωπία δὲν εἶναι εὐκαιριακὴ ἀπασχόλησις, ἀλλὰ ἥθος, τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖ καὶ μᾶς διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας.

Ἀγκαλιάσατε μὲ στοργὴν ὅλους ὅσους ἔχουν ἀνάγκην. Μὴν ἀδιαφορήσετε. Δέν πρέπει νὰ εἴσθε σκληροὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς ἀνάγκην. Ὅλοι πρέπει νὰ γνωρίσουν τὸ φιλόνητον πρόσωπον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἰδικὰ μας πρόσωπα.

5. Κοινωνικὲς ὁδηγίες.

α'. Διοργανώσατε κατὰ τὶς ἡμέρες αὐτὲς ἐορτὲς εἰς τὴν Ἐνορίαν σας καὶ καλέσατε παιδιὰ, γονεῖς, ἐκπαιδευτικοὺς καὶ Ἀρχές. Καλὸν εἶναι ἡ ἐνορία σας νὰ δείξῃ τὸ εὐρὸν κοινωνικὸν πνεῦμα αὐτῆς ἀγκαλιάζουσα τὸν λαόν. Οἱ ἐορτίες ἐκδηλώσεις ἀρέσουν εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τοὺς νέους.

β'. Διοργανώσατε μὲ τὴν ἐνορίαν σας ἐκδρομὰς, προσκυνήματα εἰς τὰ μοναστήρια, ἐπισκέψεις εἰς Ἰδρύματα. Προσφέρατε δῶρα, τρόφιμα, γλυκά, κ.λπ.

γ'. Ἐνθυμηθῆτε τοὺς πτωχοὺς τῆς ἐνορίας σας. Δύνασθε ἐκτάκτως νὰ διοργανώσετε χριστουγεννιάτικο γεῦμα διὰ τοὺς ἀπόρους, συμφάγετε μαζί ὥσάν μία οἰκογένεια. Παρακινήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ προσφέρουν διὰ τὸ χριστουγεννιάτικον τραπέζι καὶ δώσατε χαρὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς.

δ'. Στολίσατε, ἂν εἶναι δυνατὸν, τὸν περίβολον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ σας μὲ Φάτνην ἢ Δένδρον. Καὶ τὰ δύο εἶναι ἐλληνορθόδοξα ἔθιμα καὶ παραδοσιακά.

ε'. Παρακινήσατε τοὺς νέους τῆς Ἑνορίας νὰ φάλλουν τὰ κάλαντα καὶ μὲ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια θὰ συλλέξουν νὰ κάνουν μίαν φιλανθρωπίαν. Θὰ τοὺς χαρίσετε μεγάλη χαρὰ.

στ'. Εὐχηθῆτε εἰς τοὺς ἐνορίτες σας, ἂν ἔχετε τὰ ὀνοματεπώνυμά τους, μὲ κάρτες εὐχετήριες. Θὰ τὸ ἐκτιμήσουν βαθειά. Εἰς ὅσους σᾶς εὐχηθοῦν μὴν παραλείψετε νὰ ἀπαντήσετε μὲ εὐγένεια. Εἶναι ἀγενὲς νὰ μὴν ἀπαντᾶτε, ὅταν λαμβάνετε εὐχές.

ζ'. Αὐτὲς τὶς ἡμέρες οἱ ἄνθρωποι ἀνταλλάσσουν εὐχές καὶ δῶρα. Ἐνθυμηθῆτε τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶναι συνεργάτες σας (τοὺς Ἐπιτρόπους, τοὺς Ἱεροφάλτες, τοὺς Νεωκόρους, τοὺς Κατηχητές, τίς κυρίες τῆς Φιλανθρωπίας κ.λπ.) καὶ ἀποστείλατε εἰς αὐτοὺς μίαν εὐλογίαν. Θὰ χαροῦν καὶ θὰ ἐνισχυθοῦν γιὰ νὰ ἐργασθοῦν μὲ μεγαλύτερον ζῆλον.

6. Ἐπὶ τοῦ Προγράμματος τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

Τηρήσατε μέ ἀκρίβεια τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

α'. Διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν τοῖ πιστοὶ ἀπεφασίσσαμεν καὶ τὰ ἑξῆς:

Εἰς ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναοὺς:

I. Τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίαι ὡς ἑξῆς:

Ἡ πρώτη 5.30 - 7 π. μ. ἄνευ Ὁρθρου. Λαμβάνετε «καιρόν», τελεῖτε τὴν Προσκομιδὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ δευτέρα, 7.30 - 9.30 π. μ. τελεῖται μὲ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὁρθρου τῆς 24ης Δεκεμβρίου καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

II. Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων θὰ τελεσθῇ τὸ

Σάββατον τὸ ἀπόγευμα 5 - 6 κατὰ τὸ ἰσχύον Ὁρολόγιον Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

III. Τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐπίσης θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίες.

Ἡ πρώτη 5 - 8.30 π. μ. μέ τὸν Ὁρθρον τῆς 25ης Δεκεμβρίου καὶ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Ἡ δευτέρα 9 - 10.30 π. μ. μ., ἄνευ Ὁρθρου, μέ θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ τάξις καὶ εὐλάβεια κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κυρίως κατὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν θεῖαν Μετάληψιν.

IV. Τὴν 1ην τοῦ Νέου Ἔτους, τὴν 12ην μεσημβρινὴν θὰ κόψωμεν τὴν Βασιλόπιτταν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν τῶν Δήμων μας, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν τῶν Ἑνοριῶν (ἱεροψαλτῶν, ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων, κατηχητῶν, κυριῶν τοῦ Φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ λοιπῶν). Παρακαλεῖσθε νὰ ἐνημερώσετε ὅλους τοὺς ἀναφερομένους καὶ νὰ προσέλθετε.

V. Τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων στίς 6 μ. μ. θὰ τελεσθῇ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς ὁ Μέγας Ἑσπερινός διὰ μίαν ἐκάστην τῶν ἑορτῶν. Ἡ προσέλευσις ὅλων εἶναι ὑποχρεωτική.

VI. Τὴν Παραμονὴν τῶν Θεοφανείων πρέπει νὰ περιέλθετε τὴν Ἑνορίαν σας πρὸς ἁγιασμὸν οἴκων. Οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν νὰ ἁγιασθοῦν καὶ σᾶς ἀναμένουν.

VII. Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πιστῶν θὰ ἐκτυπώσωμεν εἰδικὸν τετράπτυχον πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Ἀγίου Δωδεκαημέρου. Θὰ τηρήσετε αὐτὸ μέ σχολαστικότητα. Τὰ Προγράμματα θὰ τὰ παραλάβετε ἐγκαίρως ἕως τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου ἀπὸ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν μας καὶ θὰ τὰ διανείμετε ἀπὸ τὸ παγκάριον δωρεάν. Θὰ τὸ ἀναρτήσετε εἰς τοὺς Πίνακας Ἀνακοινώσεων καὶ θὰ τὸ ἀνακοινώσετε πρὸς τοὺς πιστοὺς διὰ νὰ ἐνημερωθοῦν λεπτομερῶς.

VIII. Ἐπιπροσθέτως θὰ διανεμηθοῦν εἰς τὶς Ἑνορίες ἀντίτυπα τοῦ ἐπικαίρου βιβλίου μου «ΤΟ ΜΕΓΑ ΤΗΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ», διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν πιστῶν.

Ἀγαπητοί μου πατέρες,

Εὐχομαι εἰς ὅλους μὲ ἀγάπην διὰ τὶς ἐγγίζουσες ἑορτὲς, ὁ Κύριος καὶ Θεός μας νὰ σᾶς ἐνδυναμώῃ διὰ τὴν ἀρτίαν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων σας. Εὐχομαι ἐπίσης νὰ διέλθετε τὰ Ἅγιον Δωδεκαήμερον μὲ οἰκογενειακὴν γαλήνην καὶ εὐτυχίαν. Παρακαλῶ νὰ διαβιβάσετε εἰς τὶς κυρίες πρεσβυτέρους σας καὶ εἰς τὰ τέκνα σας τὶς πατρικὲς μου εὐχὲς καὶ τὴν ἀγάπην μου. Ὁ Θεὸς νὰ εἶναι μαζί σας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ καὶ ὙΜΗΤΤΟΥ ΔΑΝΙΗΛ